

Integraal Waddenjaar voorspoedig gestart

Mede door ondersteuning van de terreinbeheerders in de Waddenzee kan de integrale kartering van alle broedvogels in de Waddenzee in 2012 op een efficiënte manier worden uitgevoerd en worden zowel internationale als lokale beleidsvraagstukken van goede inventarisatie gegevens voorzien.

Foto: Fred Hustings

Voor de vijfde keer sinds 1991 wordt de hele Nederlandse (en Duitse en Deense) Waddenzee dit voorjaar op alle kustbroedvogels geteld. Normaal gesproken tellen we alleen de zeldzame soorten en kolonievogels jaarlijks, en worden algemene soorten als Scholekster en Tureluur met BMP-steekproeven gevolgd.

Extra inspanning

Dit jaar worden in feite alle soorten op de BMP-manier geteld. Het zal duidelijk zijn dat dit een forse extra inspanning is ten opzichte van de reguliere jaren, en we zijn dan ook blij dat de langjarige samenwerking met de grote terreinbeheerders in het Waddengebied ook dit keer in het kader van het integrale waddenjaar goed kon worden ingevuld. Door extra soorten mee te nemen bij het veldwerk krijgen de beheerders goede gegevens voor hun eigen beleidstoepassingen (bijvoorbeeld monitoring voor het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer, voorheen Programma Beheer). Zo worden Vlieland, Terschelling en Ameland voor Staatsbosbeheer op een groot aantal broedvogels uitgekamd, Schiermonnikoog voor Natuurmonumenten en de Groninger kust voor de Stichting het Groninger Landschap en de Provincie Groningen. Hier en ook elders wordt bovendien een personele bijdrage geleverd door de terreinbeheerders. Daarnaast zijn de vogelwachters van de eilanden (Griend, Rottumeroog en Rottumerplaat) een onmisbare schakel, evenals een groot aantal vrijwilligers; de laatste deels gecoördineerd door plaatselijke vogelwerkgroepen als de Wadvogelwerkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiology (FFF).

Laat broedseizoen

Het inventarisatie seizoen begon na een koude en natte aprilmaand pas in mei goed op stoom te komen, en ligt inmiddels weer redelijk op schema. Net als in het binnenland lijkt ook in de Waddenzee de start van het broedseizoen aan de late kant bij veel soorten. Bovendien verloopt het bij een aantal koloniesoorten (o.a. Kleine Mantelmeeuw) ongewoon asynchroon, door verlate vestigingen of laat startende paren. Wat verder opvalt is de matige bezetting van een aantal lepelaarkolonies. Tot diep in het binnenland werden eind mei ook nog steeds groepjes (volwassen) dieren gezien waarvan onduidelijk was of ze nog richting broedkolonie zouden vertrekken. Van de Grote Stern op Griend werd tot dusverre maar 20% van het gebruikelijke aantal (doorgaans zo'n 7000 paar) gemeld. Vorig jaar mislukte het broedseizoen er al door een slecht broedsucces. Een kleiner aantal Grote Sterns werd ook geteld op

de kwelder bij Hollum op Ameland (2800 paar, tegen 4000 in 2011). Op Texel echter, werd eind mei in drie binnendijkse kolonies gebroed (deels door verplaatsing vanuit de vaste kolonie in De Petten), door in totaal 2900 paar: een spectaculaire uitbreiding.

Knelpunt broedgelegenheid sterns?

Bij de andere sterns zijn er goede berichten van een grote kolonie Noordse Sterns (140 paar) en Visdieven (170 paar) in de Eemshaven en een kolonie van 240 paar Visdieven in de haven van Delfzijl. In beide gebieden zijn de kolonies wel gebonden aan deels tijdelijk geschikte (industrie)terreinen, in de haven van Delfzijl zelfs aan een ponton dat als tussenoplossing voor nog te nemen compensatiemaatregelen is bedoeld. Het knelpunt met broedgelegenheid voor sterns in het Eemsmondgebied bestaat nu al enkele jaren en gezien de grote aantallen (ook relatief ten opzichte van de hele Waddenzee) zou een duurzame oplossing hier wenselijk zijn.

Telprobleem Eider

Speciale aandacht is er dit voorjaar ook voor Eiders. Door telperikelen lukte het in de afgelopen jaren niet altijd alle gebieden goed te tellen. Dit seizoen wordt er gedurende het voorjaar op alle locaties vier keer een zogenaamde gedifferentieerde telling (waarbij wordt onderscheiden naar leeftijd en sexe) uitgevoerd. Met zo'n uitgebreide reeks gegevens hopen we na afloop van het broedseizoen ook betere richtlijnen te kunnen geven voor het nu vaak problematisch vaststellen van de broedpopulatie.

Bijzondere soorten

Van de meer bijzondere soorten is het verheugend dat op een aantal locaties verdachte Velduilen werden gevonden (jongen geringd op Schier, zie foto pagina 2). Bijzonder was ook de waarneming van een roepende Kwartelkoning in een zomerpolder aan de Friese kust, passend in de goede bezetting van veel broedgebieden van deze soort.

● Kees Koffijberg & Romke Kleefstra

Het integrale Waddenjaar is onderdeel van het bekende TMAP-programma, een samenwerkingsverband van Nederland, Duitsland en Denemarken, dat tot doel heeft de ecologische toestand van de Waddenzee te monitoren en het beleid van feedback te voorzien over de ontwikkelingen die gaande zijn (zie <http://www.waddensea-secretariat.org/TMAP/Monitoring.html>). De Nederlandse coördinatie van de telling wordt gefinancierd door het Ministerie van EL&I en is onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring.